

Wdrażanie Kodeksów Sieci i Wytycznych – informacje ogólne i uwarunkowania formalno-prawne

Spotkanie z uczestnikami rynku

Jakub Guzikowski, PSE S.A.

Konstancin-Jeziorna, 05.07.2017

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.

- 1. Informacje ogólne, podstawy prawne**
- 2. Podział Kodeksów Sieci**
- 3. Procedura ustanawiania Kodeksów Sieci**
- 4. Zakres przedmiotowy poszczególnych Kodeksów Sieci**
- 5. Wdrażanie Kodeksów Sieci**
- 6. Kodeksy Przyłączeniowe – zakres podmiotowy; odstępstwa**
- 7. Wydawanie przez ENTSO-E niewiążących wytycznych do przyłączeniowych Kodeksów Sieci**
- 8. Monitorowanie wdrożenia przez ACER**
- 9. Strona internetowa PSE dotycząca wdrażania Kodeksów Sieci**

- Kodeksy Sieci i Wytyczne są środkami stosowanymi na gruncie prawa Unii Europejskiej w celu budowy wspólnego, jednolitego rynku energii elektrycznej na terenie Wspólnoty. Kodeksy Sieci i Wytyczne zwane będą dalej zbiorczo „Kodeksami Sieci”, chyba że zostanie wyraźnie zaznaczone, że zagadnienie odnosi się wyłącznie do Kodeksów Sieci albo wyłącznie do Wytycznych.
- Kodeksy Sieci są opracowywane dla kwestii transgranicznych związanych z siecią, kwestii integracji rynku, głównie poprzez eliminację barier technicznych, a ponadto określają zasady funkcjonowania i zarządzania systemami energetycznymi.
- Kodeksy Sieci wprowadzane są do porządku prawnego jako rozporządzenia UE, w związku z czym mają pierwszeństwo stosowania w przypadku kolizji pomiędzy przepisami rozporządzenia i przepisami krajowych aktów prawnych.
- Wynika z tego konieczność dostosowania prawa krajowego i krajowych dokumentów regulujących takie same zagadnienia (np. rozporządzenia, instrukcje ruchu) w celu zapewnienia zgodności z unijnymi Kodeksami Sieci.
- W części Kodeksów pojawiają się fakultatywne działania legislacyjne, jakie mogą zostać podjęte na poziomie Państwa Członkowskiego w celu uwzględnienia specyfiki krajowej w procesie wdrażania Kodeksów Sieci.

Podstawy prawne przyjęcia Kodeksów Sieci:

- **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz.Urz.UE L 211 z 14.08.2009, z póź. zm.), zwane dalej „Rozporządzeniem 714”;**
 - **art. 6 ust. 11 Rozporządzenia 714 - Kodeksy Sieci (RfG, HVDC, DCC, ER)**
 - **art. 18 Rozporządzenia 714 - Wytyczne (CACM, FCA, SO GL, EB)**
- **Zarówno Kodeksy Sieci, jak i Wytyczne mają taką samą formę prawną, tj. są aktami prawnymi Unii w formie rozporządzeń Komisji, pomimo różnych podstaw prawnych przyjęcia.**
- **Różnica pomiędzy Kodeksami Sieci a Wytycznymi polega na tym, że:**
 - **przyjmowane są w różnych procedurach,**
 - **w przypadku Wytycznych Państwo Członkowskie ma możliwość wprowadzenia bardziej szczegółowych przepisów niż określone w Rozporządzeniu 714,**
 - **w praktyce Wytyczne określają zakres kwestii, które muszą być opracowane przez wszystkich OSP/ wszystkich OSP z danego regionu, natomiast Kodeksy Sieci ustanawiają przynajmniej częściowo konkretne wymagania, które muszą być bezpośrednio stosowane.**

1. Kodeksy Rynkowe:

- a) CACM – Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi;
- b) FCA – Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/1719 z dnia 26 września 2016 r. ustanawiające wytyczne dotyczące długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych;
- c) EB - Projekt rozporządzenia Electricity Balancing – Wytyczne w zakresie bilansowania. Projekt przyjęty przez Państwa Członkowskie w dniu 16 marca 2017 r. w procesie komitologii.

2. Kodeksy Przyłączeniowe:

- a) RfG - Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci;
- b) DCC - Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/1388 z dnia 17 sierpnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący przyłączenia odbioru;
- c) HVDC - Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/1447 z dnia 26 sierpnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci określający wymogi dotyczące przyłączenia do sieci systemów wysokiego napięcia prądu stałego oraz modułów parku energii z podłączeniem prądu stałego.

3. **Kodeksy Operacyjne:**

- a) **SO GL** - Projekt Rozporządzenia Komisji ustanawiający wytyczne dotyczące pracy systemu przesyłowego energii elektrycznej. Projekt tego rozporządzenia powstał z połączenia projektów: Operational Security (NC OS) - w zakresie bezpieczeństwa pracy systemu/ bezpieczeństwa ruchowego, Operational Planning & Scheduling (OP&S NC) - w zakresie planowania pracy sieci / planowania operacyjnego i Load-Frequency Control & Reserves (LFC&R NC) - w zakresie regulacji częstotliwości i mocy oraz rezerw regulacyjnych. Projekt został przyjęty przez Państwa Członkowskie w dniu 4 maja 2016 roku w procesie komitologii;
- b) **NC ER** - Projekt Rozporządzenia Komisji ustanawiający kodeks sieci dotyczący stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów elektroenergetycznych - Emergency & Restoration. Projekt został przyjęty przez Państwa Członkowskie w dniu 24 października 2016 roku w procesie komitologii.

- **Komisja zwraca się do ACER o opracowanie niewiążących wytycznych ramowych**
- **ACER publikuje niewiążące Wytyczne Ramowe**
 - W terminie określonym przez Komisję, nie dłuższym niż 6 miesięcy
 - Termin może być wydłużony na wniosek ACER
 - Podlegają procesowi publicznej konsultacji – co najmniej 2 miesiące
- **Komisja zwraca się do ENTSO-E o przedłożenie ACER Kodeksu Sieci zgodnego z wytycznymi ramowymi**
 - Jeśli Komisja uzna, że Wytyczne Ramowe zostały nieprawidłowo przygotowane, może zwrócić się do ACER o ponowne ich przygotowanie
- **ENTSO-E opracowuje Kodeks Sieci i przekazuje go ACER**
 - W terminie określonym przez Komisję, nie dłuższym niż 12 miesięcy
 - Kodeks musi być spójny z Wytycznymi Ramowymi

- **ACER przedstawia uzasadnioną opinię dotyczącą Kodeksu Sieci**
 - W terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania Kodeksu Sieci od ENTSO-E
 - Może w tym czasie przeprowadzać publiczne konsultacje
- **ENTSO-E może zmienić Kodeks Sieci w świetle opinii ACER**
- **ENTSO-E ponownie przekazuje do ACER Kodeks Sieci, w którym może nanieść odpowiednie zmiany**
- **ACER przekazuje Kodeks Sieci do Komisji, zalecając jego przyjęcie**
 - Przed skierowaniem Kodeksu Sieci do procedury komitetowej Komisja może nanieść zmiany do przekazanego przez ACER Kodeksu Sieci
- **Kodeksy Sieci podlegają procedurze komitologii**
 - Procedura akceptacji przez Państwa Członkowskie
 - Również Wytoczne, które opracowywane przez Komisję, podlegają procedurze komitologii
- **Komisja publikuje treść Rozporządzenia ustanawiającego Kodeks Sieci w Dzienniku Urzędowym UE, nadając mu tym samym moc prawną**

- Kodeksy Sieci jako rozporządzenia, z uwagi na ich **bezpośrednią stosowalność**, od momentu wejścia w życie, **stanowią część prawa krajowego i są stosowane bezpośrednio**, bez potrzeby transpozycji do prawa krajowego.
- Ustanowienie jakichkolwiek aktów prawa krajowego, które powtarzałyby uregulowania zawarte w Kodeksach sieci, oznaczałoby *per se* naruszenie prawa unijnego, ponieważ ograniczałoby bezpośrednią skuteczność rozporządzeń, jako aktów prawa unijnego, poprzez odsunięcie w czasie daty wejścia w życie przepisów tworzących prawa jednostek.
- W każdym przypadku konieczna jest szczegółowa analiza przepisów danego Kodeksu sieci dla ustalenia i oceny czy zachodzi przypadek, że Kodeks sieci **wyraźnie wskazuje na potrzebę lub możliwość ustanowienia przepisów implementujących bądź dokonania działań implementacyjnych**.

Dopuszczalność działań implementacyjnych w prawie krajowym wobec rozporządzeń unijnych dotyczy następujących przypadków:

- Wydanie przepisów krajowych jest **konieczne**, gdy rozporządzenie zawiera zobowiązanie do wydania takich przepisów
- Wydanie przepisów krajowych w celu wykonania rozporządzenia jest **dopuszczalne**, gdy upoważnia ono państwa członkowskie do przyjęcia - w ściśle określonych okolicznościach - regulacji modyfikujących rozporządzenie. W zakresie wskazanym w rozporządzeniu Państwo Członkowskie może zatem podjąć **fakultatywne działania** dot. przykładowo przeniesienia obowiązków wynikających z rozporządzenia na inny podmiot.
- Zobowiązanie do wydania krajowych aktów wykonawczych może **pośrednio wynikać** z rozporządzenia, bądź innego aktu prawa wspólnotowego
- **Możliwe** jest w każdym przypadku wydawanie ustaw, służących:
 - określeniu właściwości organów krajowych odpowiedzialnych za wykonanie rozporządzenia;
 - określeniu sankcji na wypadek naruszenia postanowień rozporządzenia.

- W głównej mierze wdrożenie będzie polegało na opracowaniu przez określone podmioty (głównie OSP, NEMO) na poziomie krajowym / regionalnym / ogólnoeuropejskim wymogów / zasad / metod / innych produktów, które następnie podlegają zatwierdzeniu:
 - w przypadku produktów opracowywanych na poziomie krajowym - w drodze decyzji krajowego regulatora,
 - w przypadku produktów opracowywanych na poziomie regionu – w drodze decyzji krajowego regulatora, po zatwierdzeniu przez wszystkie organy regulacyjne regionu,
 - w przypadku produktów opracowywanych na poziomie ogólnoeuropejskim – w drodze decyzji krajowego regulatora, po zatwierdzeniu przez wszystkie organy regulacyjne.
- Terminy na opracowanie przez wyznaczone podmioty obowiązków określonych w Kodeksach Sieci bieżącej najczęściej od dnia publikacji w Dz.Urz.UE lub od dnia wejścia Kodeksu Sieci w życie. Przykładowo w przypadku przyłączeniowych Kodeksów Sieci stosowanie wymogów wynikających z w/w Kodeksów Sieci rozpoczyna się 3 lata po jego publikacji. W naturalny sposób powstaje zatem okres przejściowy pomiędzy wejściem Kodeksu Sieci w życie a jego faktycznym stosowaniem.
- Po wydaniu przez krajowego regulatora decyzji zatwierdzającej dany produkt obowiązuje ona bezpośrednio wszystkich uczestników rynku/podmioty przyłączone do sieci, stanowiąc przedłużenie Rozporządzenia KE. Decyzja taka powinna mieć pierwszeństwo stosowania w przypadku sprzeczności pomiędzy decyzją a prawem krajowym (ustawą, rozporządzeniem, krajową Instrukcją Ruchu).

- ENTSO-E wspiera proces wdrażania przyłączeniowych Kodeksów Sieci poprzez wydawanie niewiążących wytycznych wyjaśniających kwestie techniczne, warunki i współzależności, które należy uwzględnić przy spełnianiu wymogów niniejszego rozporządzenia na szczeblu krajowym – 6 miesięcy od wejścia w życie Rozporządzeń.
- W dniu 17 listopada 2016 ENTSO-E opublikowało pakiet 18 dokumentów dot. wdrażania przyłączeniowych Kodeksów Sieci (<https://www.entsoe.eu/news-events/announcements/announcements-archive/Pages/18-RfG-related-implementation-guidance-documents.aspx>)
- Dodatkowo w ramach ENTSO-E działają zespoły robocze związane z wdrażaniem przyłączeniowych Kodeksów Sieci, wspierane w zakresie wątpliwości prawnych przez grupę LRG.

- Wymogi określone w przyłączeniowych Kodeksach Sieci mają zastosowanie, co do zasady, wyłącznie do nowych jednostek.
- Istniejące jednostki nie podlegają wymogom określonym w przyłączeniowych Kodeksach Sieci, z wyjątkiem przypadków, gdy:
 - a) jednostka została zmodyfikowana w takim stopniu, że jego umowa przyłączeniowa musi zostać zmieniona w znacznym stopniu (w przypadku jednostek wytwórczych – tylko typu C i D); lub
 - b) organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, państwo członkowskie postanawia objąć jednostkę wszystkimi lub niektórymi wymogami Kodeksów przyłączeniowych na wniosek właściwego OSP.
- Na potrzeby przyłączeniowych Kodeksów Sieci instalację uznaje się za istniejącą, jeżeli:
 - a) jest już przyłączona do sieci w dniu wejścia w życie danego Kodeksu Sieci; lub
 - b) właściciel instalacji zawarł ostateczną i wiążącą umowę zakupu podstawowego urządzenia w terminie do dwóch lat od wejścia w życie odnośnego Kodeksu Sieci i powiadomił właściwego operatora systemu i właściwego OSP w terminie 30 miesięcy od wejścia w życie odnośnego Kodeksu Sieci.

- Krajowy organ regulacyjny może – na wniosek właściciela jednostki, właściwego operatora systemu lub właściwego OSP – przyznać właścicielom jednostek, właściwym operatorom systemów lub właściwym OSP odstępstwa od przepisu lub przepisów przyłączeniowego Kodeksu Sieci.
- Kryteria przyznawania odstępstw są określone przez organ regulacyjny. 19 czerwca 2017 r. URE zakończyło proces konsultacji powyższych wymogów dla RfG.

- **ENTSO-E monitoruje w szczególności, czy Kodeksy Sieci i Wytyczne są poprawnie i terminowo wdrażane, oraz czy przyjęte na podstawie Kodeksów Sieci i Wytycznych produkty (wymogi, metody) pozostają uzasadnione w przyjętej formie.**
- **ACER, we współpracy z ENTSO-E, sporządza wykaz istotnych informacji, które mają być przekazane przez ENTSO-E do ACER.**
- **Właściwi OSP przekazują ENTSO-E informacje wymagane do wykonywania zadań. Na podstawie wniosku organu regulacyjnego OSD przekazuje OSP informacje.**
- **W przypadku gdy ENTSO-E lub ACER ustali obszary, w których wskazana jest dalsza harmonizacja wymogów w celu wspierania integracji rynku, proponuje projekty zmian Kodeksów Sieci/Wytycznych.**

- PSE S.A. w dniu 5 lub 6 lipca 2017 r. uruchomi dedykowaną podstronę internetową, na której na bieżąco zamieszczane będą wszystkie istotne informacje dot. procesu wdrażania Kodeksów Sieci i Wytycznych.
- Stosowny komunikat zostanie zamieszczony w zakładce Aktualności na stronie głównej PSE S.A.
- Informacje o Kodeksach Sieci i Wytycznych mogą Państwo również znaleźć na stronach ENTSO-E:
<https://www.entsoe.eu/major-projects/network-code-implementation/cnc/Pages/default.aspx> oraz
<https://www.entsoe.eu/major-projects/network-code-implementation/Pages/default.aspx>.

Dziękuję za uwagę

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.